

ПРОТОКОЛ № 14

засідання наукової ради Національного фонду досліджень України (НФДУ)

м. Київ

02 квітня 2026 року

У зв'язку з дією воєнного стану в Україні засідання відбувається в дистанційній формі шляхом аудіо/відео конференції із застосуванням програмного забезпечення Zoom.

Реєстрація членів наукової ради (далі – НР) НФДУ проводиться онлайн шляхом приєднання до аудіо/відео конференції (кількісний склад НР НФДУ – 32 особи).

За результатами реєстрації на засіданні присутні 25 членів НР НФДУ (поіменно):

Болдирев Олексій Ігорович, Боярська-Хоменко Анна Володимирівна, Бурлаєнко В'ячеслав Миколайович, Великий Микола Миколайович, Гірік Сергій Іванович, Гораль Ліліана Тарасівна, Гуторова Наталія Олександрівна, Дзядевич Сергій Вікторович, Дорошенко Андрій Олегович, Кашуба Олена Віталіївна, Кісь Оксана Романівна, Корольов Ігор Русланович, Кузьмін Юрій Ігорович, Кулініч Андрій Володимирович, Матвієнко Наталія Миколаївна, Носич Олександр Йосипович, Олійник Андрій Степанович, Ольштинська Олександра Петрівна, Пріхна Тетяна Олексіївна, Семенов Андрій Олександрович, Сотніков Андрій Геннадійович, Шевченко Галина Валеріївна, Шушпанов Дмитро Георгійович, Швартау Віктор Валентинович, Чібалашвілі Асматі Олександрівна.

Засідання НР НФДУ є правоможним, присутні не менше двох третин загального складу НР НФДУ.

Представники дирекції НФДУ:

Полоцька Ольга Олександрівна – виконавчий директор НФДУ.

На початку засідання заступниця голови наукової ради НФДУ А. Боярська-Хоменко поінформувала про те, що у голови НФДУ О. Кісь є технічні складнощі зі зв'язком через нестабільне інтернет-з'єднання, у зв'язку з чим вона позбавлена можливості безперервно головувати на засіданні наукової ради. За її дорученням головуючим на засіданні може бути один із заступників голови НР НФДУ, відповідно до положення про Національний фонд досліджень України.

На голосування вноситься пропозиція: затвердити головуючою на засіданні НР НФДУ 02 квітня 2026 року заступницю голови НФДУ Анну Володимирівну Боярську-Хоменко.

Голосування: «за» – 23; «проти» – 0; «утримались» – 2.

ВИРІШИЛИ:

Затвердити головуючою на засіданні НР НФДУ 02 квітня 2026 року Боярську-Хоменко Анну Володимирівну.

Головуюча виносить на голосування питання про затвердження порядку денного засідання наукової ради НФДУ.

Голосування: «за» – 24; «проти» – 0; «утримались» – 1.

ВИРІШИЛИ:

Затвердити порядок денний засідання наукової ради НФДУ.

Порядок денний:

1. Про розгляд звернень грантоотримувачів та інших звернень (*доповідачі – голови наукових рад секцій*).

2. Про затвердження умов та оголошення проведення конкурсу «Прикладна наука для стійкості та відновлення України» (*доповідачі – голова/представник робочої групи, О.Кісь*).

3. Про розгляд звернення Дослідницької ради Норвегії щодо підписання Угоди про заходи захисту персональних даних в рамках Спільної ініціативи Дослідницької ради Норвегії (RCN) та НФДУ: «Залучіть дослідника з України до поточного дослідницького проєкту» (*доповідач – О. Полоцька*).

4. Про оновлення та доповнення до Внутрішнього регламенту роботи НР НФДУ (*доповідач – О. Кісь*).

5. Про розгляд ініціативи МОН щодо внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2019 року № 1170 у зв'язку із затвердженням Указом Президента України від 26.01.2026 №81/2026 нових редакцій Положення про порядок надання щорічних грантів Президента України для підтримки наукових досліджень і розробок молодих вчених та Положення про щорічні гранти Президента України докторам наук для проведення наукових досліджень і розробок (*доповідач – А. Боярська-Хоменко*).

6. Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 04 грудня 2019 р. № 1007, якою затверджений Порядок використання коштів НФДУ (*доповідач – О. Полоцька*).

7. Різне.

Перше питання порядку денного: **Про розгляд звернень грантоотримувачів та інших звернень.**

СЛУХАЛИ:

Голова наукової ради секції соціальних та гуманітарних наук А. Боярська-Хоменко поінформувала про розгляд НР секції клопотання Інституту демографії та досліджень якості життя імені Михайла Птухи НАН України за конкурсом «Наука для безпеки і сталого розвитку України» реєстраційний номер проєкту 2021.01/0295 (науковий керівник – Е. Лібанова) та доданих до нього матеріалів щодо зняття обмежувальних заходів з наукового керівника та виконавців проєкту. Пропозиція НР секції: зняти обмежувальні заходи з наукового керівника та виконавців проєкту 2021.01/0295.

Головуюча виносить на голосування пропозицію: задовільнити клопотання грантоотримувача за проєктом 2021.01/0295 (науковий керівник –

Е. Лібанова) та скасувати пункт 2 Обмежувальних заходів до авторів проекту, що підписали остаточний звіт про його реалізацію у 2024 році.

В обговоренні та голосуванні не приймає участь Д. Шушпанов.

Голосування: «за» – 23; «проти» – 0; «утримались» – 1.

ВИРІШИЛИ:

Задовільнити клопотання грантоотримувача за проектом 2021.01/0295 (науковий керівник – Е. Лібанова) та скасувати пункт 2 Обмежувальних заходів до авторів проекту, що підписали остаточний звіт про його реалізацію у 2024 році.

СЛУХАЛИ:

Голова наукової ради секції соціальних та гуманітарних наук А. Боярська-Хоменко поінформувала про розгляд НР секції клопотання Сумського державного університету МОН України за конкурсом «Передова наука в Україні» реєстраційний номер проекту 2023.03/0093 (науковий керівник – І. Кобякова) щодо надання підтвердження остаточного публікаційного результату. Пропозиція НР секції: врахувати виконання грантоотримувачем зауважень НР НФДУ за проектом 2023.03/0093.

Голосування: «за» - 23; «проти» - 0; «утримались» - 2.

ВИРІШИЛИ:

Врахувати виконання грантоотримувачем зауважень НР НФДУ за проектом 2023.03/0093 (науковий керівник – І. Кобякова), наданих у ході опрацювання звітності за 2025 рік.

СЛУХАЛИ:

О. Полоцька поінформувала про звернення:

Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна МОН України за конкурсом «Наука для безпеки і сталого розвитку України» реєстраційний номер проекту 2021.01/0062 (науковий керівник – О. Кириченко) щодо зняття обмежувальних заходів з наукового керівника та виконавців проекту;

Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії ім. В.П. Кухаря НАН України за конкурсом «Наука для безпеки і сталого розвитку України» реєстраційний номер проекту 2021.01/0022 (науковий керівник – О. Смолій) щодо зняття обмежувальних заходів з наукового керівника та виконавців проекту;

Інституту фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України за конкурсом «Наука для безпеки і сталого розвитку України» реєстраційний номер проекту 2021.01/0210 (науковий керівник – В. Сагач) щодо зняття обмежувальних заходів з наукового керівника та виконавців проекту;

Львівського національного університету імені Івана Франка МОН України за конкурсом «Наука для безпеки і сталого розвитку України» реєстраційний номер проекту 2021.01/0263 (науковий керівник – В. Федоренко) щодо зняття обмежувальних заходів з наукового керівника та виконавців проекту;

Українського державного університету науки і технологій МОН України

за конкурсом «Наука для зміцнення обороноздатності України» реєстраційний номер проєкту 2023.04/0037 (науковий керівник – Ю. Пройдак) щодо зняття обмежувальних заходів з наукового керівника та виконавців проєкту;

Українського державного університету науки і технологій МОН України за конкурсом «Наука для зміцнення обороноздатності України» реєстраційний номер проєкту 2023.04/0078 (науковий керівник – К. Сухий) щодо зняття обмежувальних заходів з наукового керівника та виконавців проєкту;

ІНЦ «Харківський фізико-технічний інститут» НАН України за конкурсом «Передова наука в Україні» реєстраційний номер проєкту 2023.03/0101 (науковий керівник – В. Моїсеєнко) щодо надання остаточного публікаційного результату.

Головуюча запропонувала скерувати вищезазначене звернення на розгляд наукової ради секції природничих, технічних наук і математики та наукової ради секції біології, медицини та аграрних наук для опрацювання та представлення висновків на наступному засіданні наукової ради НФДУ.

Заперечень не висловлено.

Друге питання порядку денного: Про затвердження умов та оголошення проведення конкурсу «Прикладна наука для стійкості та відновлення України».

СЛУХАЛИ:

Голова робочої групи А. Кулініч ознайомив з основними аспектами Умов конкурсу «Прикладна наука для стійкості та відновлення України», розроблених робочою групою.

В обговоренні взяли участь: О. Кашуба, Д. Шушпанов, А. Семенов, В. Швартау, А. Дорошенко, О. Кісь, А. Кулініч, А. Боярська-Хоменко, Н. Матвієнко, Г. Шевченко, А. Сотніков, Н. Гуторова, С. Дзядевич, Л. Гораль.

За результатами обговорення головуюча виносить пропозицію скерувати проєкту Умов конкурсу «Прикладна наука для стійкості та відновлення України» на доопрацювання робочою групою наданих членами НР НФДУ пропозицій і врахування зауважень та розглянути проєкт Умов конкурсу «Прикладна наука для стійкості та відновлення України» на наступному засіданні НР НФДУ.

Заперечень не висловлено.

Третє питання порядку денного: Про розгляд звернення Дослідницької ради Норвегії щодо підписання Угоди про заходи захисту персональних даних в рамках Спільної ініціативи Дослідницької ради Норвегії (ДРН) та НФДУ: «Залучіть дослідника з України до поточного дослідницького проєкту».

СЛУХАЛИ:

О. Полоцька повідомила, що до НФДУ 26.03.2026 надійшов лист Дослідницької ради Норвегії (далі – ДРН) від 02.03.2026 № 2025/8029 щодо Спільної ініціативи ДРН-НФДУ: «Залучіть дослідника з України до поточного дослідницького проєкту» (далі – Конкурс). Зазначеним листом установа

клопоче про підписання Угоди про заходи захисту персональних даних в рамках Конкурсу у зв'язку з виявленням ДРН необхідності забезпечити дотримання цією установою зобов'язань щодо відповідності її діяльності Загальному регламенту (ЄС) про захист даних (GDPR). Зазначена угода передбачає конкретні заходи, що має забезпечити зі свого боку НФДУ після її укладення.

Голосування: «за» – 24; «проти» – 0; «утримались» – 1.

ВИРІШИЛИ:

Схвалити Угоду про заходи захисту персональних даних в рамках Спільної ініціативи ДРН-НФДУ: «Залучіть дослідника з України до поточного дослідницького проекту» та доручити виконавчому директору О. Полоцькій підписати її від імені Фонду.

Четверте питання порядку денного: Про оновлення та доповнення до Внутрішнього регламенту роботи НР НФДУ.

СЛУХАЛИ:

Представник робочої групи з оновлення та доповнення до Внутрішнього регламенту роботи НР НФДУ (далі – Внутрішній регламент) С. Гірік поінформував, що під час опрацювання проекту документу членами НР НФДУ в межах підготовки до засідання НР НФДУ, надано значний обсяг зауважень та пропозицій. Запропонував відкласти розгляд проекту Внутрішнього регламенту до опрацювання робочою групою наданих пропозиції та зауважень.

Головуюча запропонувала перенести розгляд проекту Внутрішнього регламенту на наступне засідання НР НФДУ.

Заперечень не висловлено.

П'яте питання порядку денного: Про розгляд ініціативи МОН щодо внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2019 року № 1170 у зв'язку із затвердженням Указом Президента України від 26.01.2026 №81/2026 нових редакцій Положення про порядок надання щорічних грантів Президента України для підтримки наукових досліджень і розробок молодих вчених та Положення про щорічні гранти Президента України докторам наук для проведення наукових досліджень і розробок.

СЛУХАЛИ:

Головуюча поінформувала, що 01 квітня 2026 року до НФДУ надійшов лист Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій № 007-07/1434 від 31.03.2026, зі змісту якого вбачається, що Міністерство освіти і науки України (далі – МОН) ініціювало внесення змін до ряду постанов Кабінету Міністрів України, у тому числі до Постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2019 року № 1170 (далі – постанова КМУ № 1170), якою затверджений Порядок конкурсного відбору та фінансування проектів Національним фондом досліджень України (далі – Порядок).

Необхідність внесення запропонованих змін до Постанови КМУ № 1170 МОН обґрунтовує тим, що Указом Президента України від 26 січня 2026 року № 81/2026 затверджені нові редакції нормативних документів, відповідно до яких НФДУ оголошує та адмініструє проведення відповідного конкурсного відбору, зокрема: Положення про порядок надання щорічних грантів Президента України для підтримки наукових досліджень і розробок молодих вчених та Положення про щорічні гранти Президента України докторам наук для проведення наукових досліджень і розробок.

Проте, відповідно до прямого припису пункту 8 частини 1 статті 41 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (далі - Закон) порядок конкурсного відбору та фінансування проектів Національним фондом досліджень України, розробляється науковою радою Національного фонду досліджень України та погоджується наглядовою радою Національного фонду досліджень України.

Ураховуючи вимоги пункту 8 частини 1 статті 41 Закону та з огляду на приписи пунктів 2 та 19 Положення про Національний фонд досліджень України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 4 липня 2018 року № 528, за результатами розгляду ініціативи МОН щодо внесення змін до Постанови КМУ № 1170 наукова рада НФДУ дійшла такого висновку.

Відповідно до статті 54 Закону наукова рада Національного фонду досліджень України затверджує тематичні напрями та умови проведення конкурсних відборів Національним фондом досліджень України.

В умовах оголошених у 2026 році конкурсів на одержання щорічних грантів Президента України молодим вченим нормативна вимога, яка міститься у Положеннях про порядок надання щорічних грантів Президента України, та встановлює право на їх отримання лише громадянами України, які провадять наукову діяльність на території України на постійній основі Фондом вже імплементована як обов'язкова вимога в умовах відповідних конкурсів. Таким чином, при оголошенні відповідного конкурсу на одержання грантів Президента України молодими вченими та докторами наук Фонд враховує нормативну вимогу щодо обов'язку молодого вченого чи доктора наук- наукового керівника проекту провадити наукову діяльність на території України на постійній основі.

Відповідно до частини третьої статті 50 Закону обов'язками НФДУ є організація та проведення відкритого конкурсного відбору проектів, що фінансуватимуться за рахунок грантової підтримки, а тому з урахуванням приписів статті 54 Закону наукова рада НФДУ законодавством наділена дискреційними повноваженнями щодо визначення умов кожного конкурсу. Тому імплементация в пункт 7 Постанови КМУ № 1170 загальної вимоги до широкого кола науковців (наукових керівників), які приймають участь у будь-яких оголошених НФДУ конкурсах, а не лише в конкурсах на одержання щорічних грантів Президента України, про те, що науковий керівник проекту має провадити наукову діяльність на території України на постійній основі є дискримінаційною нормою, яка не забезпечує дотримання принципу правової визначеності, оскільки за законодавством така вимога є обов'язковою лише для

тих осіб, які звернулися до НФДУ для участі у конкурсі на одержання щорічних грантів Президента України. Тим більше, що обов'язковість такої вимоги до наукового керівника проекту, що фінансується за рахунок коштів грантів Президента України чітко регламентується та регулюється правилами та положеннями абзацу 2 пункту 1 Постанови КМУ № 1170

З урахуванням ініціативи МОН пропонується надати на погодження Науковому комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій розроблені науковою радою НФДУ пропозиції щодо внесення змін до Кабінету Міністрів України, у тому числі до Постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2019 року № 1170.

Головуюча вносить на голосування пропозицію: схвалити розроблені науковою радою Національного фонду досліджень України, на підставі пункту 19 Положення про Національний фонд досліджень України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 4 липня 2018 року № 528, зміни до Порядку конкурсного відбору та фінансування проектів Національним фондом досліджень України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2019 року № 1170, та керуючись пунктом 8 частини 1 статті 41 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» надати розроблені та схвалені зміни на погодження Науковому комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій, як наглядовій раді Національного фонду досліджень України. Доручити дирекції поінформувати Науковий комітет Національної ради України з питань розвитку науки і технологій про прийняте науковою радою рішення та надіслати розроблені науковою радою зміни до постанови КМУ № 1170 для звернення до Кабінету Міністрів України щодо їх затвердження.

Голосування: «за» – 24; «проти» – 0; «утримались» – 1.

ВИРІШИЛИ:

Схвалити розроблені науковою радою Національного фонду досліджень України, на підставі пункту 19 Положення про Національний фонд досліджень України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 4 липня 2018 року № 528, зміни до Порядку конкурсного відбору та фінансування проектів Національним фондом досліджень України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2019 року № 1170 (додаються), та керуючись пунктом 8 частини 1 статті 41 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» надати розроблені та схвалені зміни на погодження Науковому комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій, як наглядовій раді Національного фонду досліджень України. Доручити дирекції поінформувати Науковий комітет Національної ради України з питань розвитку науки і технологій про прийняте науковою радою рішення та надіслати розроблені науковою радою зміни до постанови КМУ № 1170 для звернення до Кабінету Міністрів України щодо їх затвердження.

Шосте питання порядку денного: Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 04 грудня 2019 р. № 1007, якою затверджений Порядок використання коштів НФДУ.

СЛУХАЛИ:

О. Полоцька поінформувала, що у зв'язку з ініційованим Міністерством освіти і науки України (далі – МОН) внесенням змін до ряду постанов Кабінету Міністрів України, доцільно запропонувати внесення змін, напрацьованих разом з Науковому комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій, до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для забезпечення діяльності Національного фонду досліджень України, затвердженого постановою КМУ від 04 грудня 2019 р № 1007 (далі – Порядок), з метою його приведення у відповідність до вимог Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність».

Запропонованими змінами передбачається, зокрема, оптимізація структури напрямів використання бюджетних коштів без збільшення їх кількості. Пропонується зберегти чинну логіку розподілу за трьома основними напрямками («грантова підтримка», «забезпечення діяльності НФДУ», «спільні конкурси»), що є важливим для забезпечення послідовності під час формування пропозицій до бюджетної декларації, бюджетного запиту та паспорта бюджетної програми.

Заміна терміну «фінансування наукових проєктів» на «грантова підтримка наукових (науково-технічних) проєктів» здійснюється з метою приведення положень Порядку у відповідність до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», яким визначено, що основною функцією НФДУ є саме надання грантової підтримки.

Розмежування наукових досліджень і розробок на фундаментальні та прикладні пропонується здійснювати саме в межах напрямку «забезпечення виконання наукових досліджень і розробок», що відповідає їх сутнісному призначенню та дозволяє забезпечити гнучкість при подальшому плануванні.

Доповнення терміну «проєкти» формулюванням «проєкти чи наукові (науково-технічні) роботи» спрямовано на уточнення об'єкта наукової і науково-технічної експертизи.

Крім того, НФДУ проводить оцінку якості та результативності виконання підтриманих ним проєктів, створює і підтримує базу даних наукових розробок та досліджень, що ним фінансувалися, відповідно до імперативних положень абзацу другого частини 1 статті 49 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність».

Головуюча виносить на голосування пропозицію: схвалити запропоновані зміни до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для забезпечення діяльності Національного фонду досліджень України, затвердженого постановою КМУ від 04 грудня 2019 р № 1007 та надіслати на погодження до Науковому комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій, як наглядовій раді Національного фонду досліджень України. Доручити дирекції поінформувати

Науковий комітет Національної ради України з питань розвитку науки і технологій про прийняте науковою радою рішення.

Голосування: «за» – 21; «проти» – 0; «утримались» – 4.

ВИРІШИЛИ:

Схвалити запропоновані зміни до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для забезпечення діяльності Національного фонду досліджень України, затвердженого постановою КМУ від 04 грудня 2019 р № 1007 та надіслати на погодження до Науковому комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій, як наглядовій раді Національного фонду досліджень України. Доручити дирекції поінформувати Науковий комітет Національної ради України з питань розвитку науки і технологій про прийняте науковою радою рішення.

Сьоме питання порядку денного: **Різне.**

Пропозиції відсутні.

Головуюча повідомила, що всі питання порядку денного засідання НР НФДУ вичерпано.

Головуюча

Анна БОЯРСЬКА-ХОМЕНКО

Секретар НР НФДУ

Надія ЛИТВИНОВА